

Міністерство освіти і науки України
Національний університет
водного господарства та природокористування

Кафедра економіки підприємства і міжнародного бізнесу

06-01-121М

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до самостійного вивчення навчальної дисципліни

**«КОШТОРИСНА СПРАВА ТА ФІНАНСУВАННЯ
ГЕОЛОГО-РОЗВІДУВАЛЬНИХ РОБІТ»**

для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня
за освітньо-професійною програмою «Прикладна геологія та
захист довкілля в надрокористуванні» спеціальності 103 «Науки
про землю» денної та заочної форм навчання

Рекомендовано науково-
методичною
радою з якості ННІВГП
Протокол №1 від 29.08.2023 р.

Рівне – 2023

Методичні вказівки до самостійного вивчення навчальної дисципліни «Кошторисна справа та фінансування геолого-розвідувальних робіт» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня за освітньо-професійною програмою «Прикладна геологія та захист довкілля в надрокористуванні» спеціальності 103 «Науки про землю» денної та заочної форм навчання [Електронне видання] / Стахів О. А. – Рівне : НУВГП, 2023. – 40 с.

Укладач: Стахів О. А., к.е.н., доцент кафедри економіки підприємства і міжнародного бізнесу.

Відповідальний за випуск: Кушнір Н. Б., к.е.н., професор, завідувач кафедри економіки підприємства і міжнародного бізнесу.

Керівник освітньої програми: Косяк Д. С., к.геогр.н., доцент кафедри геології та гідрології.

© О. А. Стахів, 2023
© НУВГП, 2023

Зміст

ВСТУП	4
1. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	6
ТЕМА 1. ПОНЯТТЯ КОШТОРИСНОЇ СПРАВИ В ПРОВЕДЕННІ ГЕОЛОГО-РОЗВІДУВАЛЬНИХ РОБІТ	6
ТЕМА 2. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ СКЛАДАННЯ ПРОЄКТІВ ТА КОШТОРИСІВ НА ПРОВЕДЕННЯ ГЕОЛОГОРОЗВІДУВАЛЬНИХ РОБІТ	6
ТЕМА 3. ВИМОГИ ДО СКЛАДАННЯ ПРОЄКТНО- КОШТОРИСНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ	7
ТЕМА 4. ПОРЯДОК СКЛАДАННЯ ПРОЄКТНО- КОШТОРИСНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ	8
ТЕМА 5. ОСОБЛИВОСТІ ПРОЄКТУВАННЯ ОКРЕМИХ ВИДІВ РОБІТ І ВИТРАТ	9
ТЕМА 6. РОЗРАХУНКИ ПРОЄКТНИХ ПОКАЗНИКІВ	10
ТЕМА 7. ПОРЯДОК ВИЗНАЧЕННЯ КОШТОРИСНОЇ ВАРТОСТІ ГРР	10
ТЕМА 8. МЕТОДИЧНІ ПОЛОЖЕННЯ ЩОДО РОЗРОБЛЕННЯ ПРОЄКТНИХ ПОКАЗНИКІВ ДЕЯКИХ ВИДІВ ВИТРАТ	11
ТЕМА 9. ФОРМУВАННЯ ЕКОНОМІЧНОГО МЕХАНІЗМУ ВИКОРИСТАННЯ ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ	12
ТЕМА 10. РЕНТНІ ВІДНОСИНИ В НАДРОКОРИСТУВАННІ	13
2. КОНТРОЛЬНА ТЕСТОВА ПРОГРАМА	14
3. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА	38
3.1. Основна	38
3.2. Додаткова	39
4. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ	40

ВСТУП

Навчальна дисципліна «Кошторисна справа та фінансування геолого-розвідувальних робіт» орієнтована на засвоєння студентами теоретичних положень та вироблення практичних навичок пов'язаних з оцінкою та обґрунтуванням витрат і джерел фінансування для проведення геолого-розвідувальних робіт.

Метою дисципліни є формування у здобувачів вищої освіти необхідних знань та вмінь визначати витрати ресурсів на всіх стадіях геологорозвідувальних робіт, їх фінансування із врахуванням природних особливостей об'єкту та підходів рентного надрокористування.

Завданням курсу «Кошторисна справа та фінансування геолого-розвідувальних робіт» є здобуття навичок студентами розрахунку кошторису геологорозвідувальних робіт, що дасть їм змогу використати набутий досвід при написанні організаційно-економічного розділу кваліфікаційної роботи та в подальшій фаховій діяльності; вивчення сучасних підходів і методів при оцінках родовищ корисних копалин та визначення рентних платежів; ефективного використання коштів для фінансування геологорозвідувальних робіт; опанування практичних методів організації, планування і фінансування геологорозвідувальних робіт. В рамках окремих тем курсу проводиться ознайомлення студентів із міжнародними стандартами визначення та обліку витрат, оцінки запасів і ресурсів корисних копалин, рентних платежів та їх порівняння із вітчизняною практикою.

Вивченню дисципліни «Кошторисна справа та фінансування геолого-розвідувальних робіт» передуює «Геолого-економічна оцінка родовищ корисних копалин», дисципліни, які вивчалися на першому освітньому (бакалаврському) рівні.

Дисципліна сприяє освоєнню компетентностей дисциплін, що вивчають після неї, проходженню науково-дослідної практики, написанню кваліфікаційної роботи магістра та формує інтегральну компетентність, яка полягає в наступному: здатність розв'язувати складні наукові задачі та практичні проблеми, включно з прийняттям рішень щодо відбору даних та вибору методів дослідження при вивченні геосфер (відповідно до спеціалізації) у різних просторово-часових масштабах із використанням комплексу міждисциплінарних даних та в умовах недостатності інформації, невизначеності умов та вимог.

В результаті вивчення дисципліни здобувачі отримують наступні компетентності:

Загальні:

ЗКЗ. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК5. Здатність діяти соціально свідомо та відповідально

Фахові (спеціальні):

ФК5. Здатність застосовувати знання і необхідні практичні навички з планування, організації, мотивування, контролю та регулювання діяльності профільних підприємств і установ.

ФК6. Уміння застосовувати наукові знання і практично втілювати їх для розробки та впровадження механізмів геопланування, територіального планування, проведення моніторингу розвитку регіонів, складання стратегічних планів і програм.

Програмними результатами навчання є наступні:

РН02. Застосовувати свої знання для визначення і вирішення проблемних питань і прийняття обґрунтованих рішень в науках про Землю.

РН03. Вміти спілкуватися з фахівцями та експертами різного рівня інших галузей знань, у тому числі в міжнародному контексті, в глобальному інформаційному середовищі.

РН04. Розробляти, керувати та управляти проектами в науках про Землю, оцінювати і забезпечувати якість робіт.

РН08. Знати основні принципи управління підприємств сфери природокористування, їхньої організації, виробничої та організаційної структури управління.

РН09. Розробляти та впроваджувати механізми територіального менеджменту, геопланування, здійснювати моніторинг регіонального розвитку, складати плани та програми.

За кожною з тем навчальної дисципліни здобувач самостійно повинен вивчити матеріал базового рівня, перевірити ступінь його засвоєння через самоконтроль.

Пропоновані методичні вказівки до самостійного вивчення дисципліни допоможуть краще зорієнтуватися у вивченні нормативного матеріалу, зосередитись на базових категоріях, поняттях, моделях, зекономити час на пошук навчальної літератури.

1. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ТЕМА 1. ПОНЯТТЯ КОШТОРИСНОЇ СПРАВИ В ПРОВЕДЕННІ ГЕОЛОГО-РОЗВІДУВАЛЬНИХ РОБІТ

Інвесторська кошторисна документація. Локальні кошториси. Об'єктні кошториси. Зведені кошторисні розрахунки вартості робіт. Законодавче та нормативне забезпечення кошторисної справи при проведенні геолого-розвідувальних робіт.

Рекомендована література для вивчення теми: 3, 7, 13, 14, 15, 17, 23

Запитання для самоконтролю знань

1. Поняття фінансового планування в геологорозвідувальній діяльності.
2. Яка мета оперативного фінансового планування?
3. Поняття інвесторської кошторисної документації.
4. Які види інвесторської кошторисної документації Ви знаєте?
5. Що включає інвесторська документація?
6. Яка структура та призначення локальних кошторисів?
7. Яка структура та призначення об'єктних кошторисів?
8. Яка структура, призначення та порядок розробки зведених кошторисних розрахунків вартості робіт?
9. Якими законодавчими та нормативними актами регулюється кошторисної справи при проведенні геолого-розвідувальних робіт?

ТЕМА 2. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ СКЛАДАННЯ ПРОЄКТІВ ТА КОШТОРИСІВ НА ПРОВЕДЕННЯ ГЕОЛОГОРОЗВІДУВАЛЬНИХ РОБІТ

Проектно-кошторисна документація на проведення ГРР: проєкт, кошторис, графічні та текстові додатки, геологічне (технічне) завдання. Перелік геологорозвідувальних робіт, що виконуються за рахунок коштів державного бюджету: геологорозвідувальні роботи, визначені постановою Кабінету Міністрів України, еколого-геологічні дослідження.

Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 33 "Витрати на розвідку запасів корисних копалин": Склад витрат на розвідку запасів корисних копалин. Визнання активів з розвідки запасів корисних копалин. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 "Витрати". Міжнародний стандарт фінансової звітності 6 (МСФЗ 6) «Розвідка та оцінка запасів корисних копалин». МСБО 38 "Нематеріальні активи".

Рекомендована література для вивчення теми: 3, 6, 13, 14, 15, 17

Запитання для самоконтролю знань

1. Особливості складових елементів проектно-кошторисної документації на проведення ГРР.
2. Які геологорозвідувальні роботи, можуть виконуватися за рахунок коштів державного бюджету?
3. Який зміст та структура проекту, який є частиною проектно-кошторисної документації на проведення ГРР?
4. Який зміст та структура кошторису, який є частиною проектно-кошторисної документації на проведення ГРР?
5. Який зміст та структура графічних додатків, які є частиною проектно-кошторисної документації на проведення ГРР?
6. Який зміст та структура текстових додатків, які є частиною проектно-кошторисної документації на проведення ГРР?
7. Який зміст та структура геологічного (технічного) завдання, який є частиною проектно-кошторисної документації на проведення ГРР?
8. Що є первісним документом у складанні кошторисної документації?
9. Яка мета використання Міжнародного стандарту фінансової звітності №6 (МСФЗ 6)?
10. Як оцінюються активи розвідки та оцінки в ГРР?
11. Як оцінюються активи розвідки та оцінки відповідно до положень Міжнародного стандарту фінансової звітності №6 (МСФЗ 6) ?
12. Що включається до складу витрат на розвідку та визначення обсягів і якості запасів корисних копалин Відповідно до Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 33 "Витрати на розвідку запасів корисних копалин"?
13. До складу витрат якого періоду включаються Витрати підприємства, пов'язані з розвідкою запасів корисних копалин, відповідно до Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 16 «Витрати»?
14. Як відображаються та відшкодовуються витрати, пов'язані з розвідкою/дорозвідкою та облаштуванням будь-яких запасів (родовищ) корисних копалин, які не включаються до окремого об'єкта необоротних активів із видобутку корисних копалин Відповідно до Податкового кодексу України?

ТЕМА 3. ВИМОГИ ДО СКЛАДАННЯ ПРОЄКТНО-КОШТОРИСНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ

Загальні засади. Поняття та склад об'єкта ГРР. Геолого-економічне обґрунтування, техніко-економічна доповідь, техніко-економічного обґрунтування, техніко-економічне міркування. Вимоги до складу та

структури проектно-кошторисної документації. Загальні вимоги до побудови проекту.

Рекомендована література для вивчення теми: 3, 5, 6, 13, 14

Запитання для самоконтролю знань

1. Яку інформацію містить Геологічне (технічне) завдання?
2. Що може вважатися частинами родовищ корисних копалин?
3. Який порядок розробки геолого-економічного обґрунтування?
4. Який порядок розробки та сутність техніко-економічної доповіді?
5. Який порядок розробки особливості техніко-економічного обґрунтування?
6. Що таке техніко-економічне міркування?
7. Які вимоги висуваються до складу та структури проектно-кошторисної документації?
8. Як враховуються в Проектно-кошторисній документації ефективно використання фінансових ресурсів при проведенні ГРР на об'єкті?
9. Як враховуються в Проектно-кошторисній документації реалізація новітніх досягнень вітчизняної та зарубіжної науки і техніки, впровадження укрупнених монтажних блоків обладнання, будівельних конструкцій і виробів високої готовності і монтажної придатності, організації виробництва та праці при проведенні ГРР на об'єкті?
10. Які загальні вимоги висуваються до побудови проекту?

ТЕМА 4. ПОРЯДОК СКЛАДАННЯ ПРОЄКТНО-КОШТОРИСНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ

Розділи проекту. Структурні елементи проекту. Текстова частина проекту. Обґрунтування вибору об'єкта. Географо-економічна та геологічна позиція об'єкта робіт. Огляд, аналіз та оцінка результатів раніше проведених робіт (за їх наявності). Геологічна, гідрогеологічна, геохімічна, геофізична та інші необхідні характеристики об'єкта робіт. Обґрунтування методики, обсягів та умов проведення робіт, що проектуються. Очікувані результати робіт. Організаційно-технічне забезпечення проведення робіт на об'єкті. Охорона надр і навколишнього природного середовища, охорона праці та техніка безпеки. Метрологічне забезпечення робіт. Розрахунки проектних показників, зведені таблиці обсягів та умов проведення робіт, що проектуються. Умови перегляду проекту.

Рекомендована література для вивчення теми: 3, 5, 6, 13, 14, 17

Запитання для самоконтролю знань

1. Які показники поєднують дані з локальних кошторисних розрахунків і підлягають уточненню?
2. За якими методиками проводиться обґрунтування методики, обсягів та умов проведення робіт, що проєктуються?
3. Які критерії мають забезпечувати очікувані результати робіт?
4. Як здійснюється метрологічне забезпечення робіт?
5. Порядок формування зведених таблиць обсягів та умов проведення робіт, що проєктуються.
6. В яких випадках переглядають проєкт?

ТЕМА 5. ОСОБЛИВОСТІ ПРОЄКТУВАННЯ ОКРЕМИХ ВИДІВ РОБІТ І ВИТРАТ

Здійснення підготовчих робіт, робіт передпольового періоду. Проєктування польових робіт. Роботи з організації та ліквідації польових робіт. Лабораторні роботи та технологічні дослідження. Камеральні роботи, роботи з підготовки матеріалів для обґрунтування проєктів кондицій, ТЕМ, ТЕД, ТЕО. Видавничі роботи. Організаційно-технічне забезпечення ГРР на об'єкті. Зведення будівель і споруд у місцях проведення ГРР. Транспортне обслуговування ГРР на об'єкті. Витрати на роботи з консультаційних, експертних, організаційно-розрахункових операцій. Рекультивация порушених земель або лісових ділянок.

Рекомендована література для вивчення теми: 3, 5, 6, 13, 14, 17

Запитання для самоконтролю знань

1. Який склад витрат на здійснення підготовчих робіт, робіт передпольового періоду?
2. Як обґрунтовується проєктування польових робіт?
3. Як визначаються витрати на проведення робіт з організації та ліквідації польових робіт?
4. Який склад витрат на лабораторні роботи та технологічні дослідження?
5. Як визначаються витрати на камеральні роботи, роботи з підготовки матеріалів для обґрунтування проєктів кондицій, ТЕМ, ТЕД, ТЕО?
6. В яких випадках обґрунтовується величина витрат на видавничі роботи?
7. Які методики використовують для розрахунку витрат на зведення будівель і споруд у місцях проведення ГРР?
8. Який склад витрат, що включаються до кошторису на транспортне обслуговування ГРР на об'єкті?
9. Як визначаються витрати на роботи з консультаційних, експертних, організаційно-розрахункових операцій?

10. Який склад витрат на рекультивацію порушених земель або лісових ділянок?

ТЕМА 6. РОЗРАХУНКИ ПРОЄКТНИХ ПОКАЗНИКІВ

Види та перелік проєктних показників. Вихідна інформація для розрахунків. Розрахунок витрат часу на проведення робіт. Розцінки за розрахункову одиницю (верстато-змiна, бригадо-змiна, загоно-змiна, партiє-мiсяць тощо).

Рекомендована лiтература для вивчення теми: 3, 5, 6, 13, 14, 16, 17

Запитання для самоконтролю знань

1. Назвіть перелік проєктних показників, які використовують при складання кошторисної документації?
2. Яка інформація використовується для розрахунку проєктних показників?
3. Як розраховують витрати матеріалів і води для приготування промивальної рідини?
4. Як розраховують витрати на установлення та перевезення бурових вишок і будівель, монтаж, демонтаж та переміщення бурових установок?
5. Які вихідні дані використовують для розрахунку витрат часу на проведення робіт?
6. Як формуються розцінки за розрахункову одиницю (верстато-змiна, бригадо-змiна, загоно-змiна, партiє-мiсяць тощо)?

ТЕМА 7. ПОРЯДОК ВИЗНАЧЕННЯ КОШТОРИСНОЇ ВАРТОСТІ ГРР

Склад та структура вартості робіт. Кошторисна вартість ГРР та особливості використання вихідної інформації для розрахунків її складових. Групування витрат за статтями калькулювання. Сутність та порядок розрахунків прямих витрат: Матеріальні витрати, витрати на оплату праці, відрахування на соціальні заходи, амортизація, інші прямі витрати. Непрямі витрати (загальнопромислові та адміністративні). Нормативний прибуток.

Рекомендована лiтература для вивчення теми: 3, 5, 6, 13, 14, 16, 17

Запитання для самоконтролю знань

1. Як для визначення кошторисної вартості ГРР на об'єкті, можуть групуватися витрати на проведення цих робіт?
2. Якими є економічні засади групування витрат на прямі та непрямі статті калькулювання витрат?
3. Що входить до складу прямих витрат, як статті калькулювання?
4. Що включають непрямі статті калькулювання витрат ?

5. Чи включається до повної кошторисної вартості витрати на придбання спеціального обладнання ?
6. Чи включається до прямих матеріальних витрат вартість розхідних матеріалів для поточної діяльності адміністрації організації?:
7. Що включають до прямих витрат на оплату праці?
8. Що не включають до прямих витрат на оплату праці?
9. Як розраховують відрахування на соціальні заходи (єдиний соціальний внесок) ?
10. Що включають до складу інших прямих витрат ?

ТЕМА 8. МЕТОДИЧНІ ПОЛОЖЕННЯ ЩОДО РОЗРОБЛЕННЯ ПРОЄКТНИХ ПОКАЗНИКІВ ДЕЯКИХ ВИДІВ ВИТРАТ

Розрахунки тривалості проведення робіт. Розрахунок витрат виробничого транспорту. Норми транспортно-заготівельних витрат. Витрати на утримання складу підприємства, експедиції. Витрати на оплату націнок та послуг постачальницьких, збутових, посередницьких і зовнішньоекономічних підприємств та промислових підприємств - виробників продукції. Норми прямих витрат зі зносу майна. Розрахунок амортизації на зміну. Розрахунки витрат праці. Оплата щорічних та додаткових відпусток.

Методичні положення з розробки тимчасових проєктно-кошторисних норм. Довідка про обсяги та вартість виконаних робіт

Рекомендована література для вивчення теми: 3, 5, 6, 13, 14, 16, 17

Запитання для самоконтролю знань

1. Як розраховують вартість послуг, пов'язаних з витратами на експлуатацію виробничого транспорту?
2. Які документи використовують при обґрунтуванні норми транспортно-заготівельних витрат?
3. Як визначають норми прямих витрат зі зносу майна?
4. Як визначається сума амортизації основних фондів з розрахунку на одиницю калькулювання?
5. Як забезпечується достовірність та сума витрат на оплату націнок та послуг постачальницьких, збутових, посередницьких і зовнішньоекономічних підприємств та промислових підприємств - виробників продукції?
6. Як розраховують прямі витрати на додаткову заробітну плату (без витрат на оплату щорічних та додаткових відпусток і доплат за особливі умови проведення ГРП)?
7. Як визначають склад та суму витрат на організацію робіт на об'єктах геологічних досліджень та вдосконалення технології?
8. До адміністративних витрат Виконавця ГРП відносяться такі

загальногосподарські витрати

9. Витрати на здійснення заходів з охорони праці, техніки безпеки і охорони навколишнього природного середовища на об'єктах з проведення ГРР.

10. Як розробляються тимчасові проектно-кошторисні норми?

11. В яких випадках застосовуються Індивідуальні та тимчасові кошторисні норми?

ТЕМА 9. ФОРМУВАННЯ ЕКОНОМІЧНОГО МЕХАНІЗМУ ВИКОРИСТАННЯ ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ

Порядок визнання природних ресурсів у вітчизняній і міжнародній практиці. Природні ресурси, як важлива складова економічного потенціалу країни. Класифікація підприємств-природокористувачів. Структурні компоненти сфери природокористування. Складові економічного механізму природокористування

Методичні підходи до оцінки природних ресурсів у системі обліку видобувних підприємств. Американські стандарти обліку US GAAP. Характерні риси природних ресурсів як об'єкта необоротних активів.

Структура та порядок формування витрат за господарськими процесами у природокористуванні. Визначення вартості природних ресурсів. Підходи до оцінки природних ресурсів.

Рекомендована література для вивчення теми: 1, 2, 3, 4, 11, 13, 18, 19, 21

Запитання для самоконтролю знань

1. Назвіть та охарактеризуйте основні підходи до економічної оцінки природних ресурсів
2. Назвіть та дайте характеристику типам платежів за природні ресурси та поясніть як встановлюються ліміти та ставки рентної плати за природні ресурси?
3. Як класифікують природні ресурси виходячи з господарського використання?
4. Що розуміють під економічною оцінкою природних ресурсів та які функції вона виконує?
5. Наведіть класифікацію основних підходів щодо економічної оцінки природних ресурсів
6. Який порядок визнання природних ресурсів у вітчизняній і міжнародній практиці ведення обліку та їх відмінності?
7. Хто надає дозвіл на користування надрами при видобутку корисних копалин?

8. Які види фіскальних інструментів використовуються у міжнародній системі оподаткування природних ресурсів?
9. Які особливості використання бонусу у міжнародній системі оподаткування природних ресурсів?
10. Які особливості використання рентале міжнародній системі оподаткування природних ресурсів?
11. Які особливості використання роялті, як фіскального інструменту у системі оподаткування природних ресурсів?
12. Які особливості використання рентного податку (плати), у міжнародній системі оподаткування природних ресурсів?
13. Які особливості використання податку на видобуток корисних копалин у міжнародній системі оподаткування природних ресурсів?
14. Які особливості використання експортного мита, як одного з фіскальних інструментів у міжнародній системі оподаткування природних ресурсів?
15. Які особливості використання акцизу у міжнародній системі оподаткування природних ресурсів?
16. Які особливості використання платежів за угодою про розподіл продукції у міжнародній системі оподаткування природних ресурсів?

ТЕМА 10. РЕНТНІ ВІДНОСИНИ В НАДРОКОРИСТУВАННІ

Сутність дефініції «рента». Види ренти та рентних платежів. Гірнична рента. Економічна ефективність системи рентного оподаткування. Характеристики основних фіскальних інструментів у системі оподаткування природних ресурсів. Об'єкти оподаткування. Оподаткування рентною платою за користування надрами для видобування корисних копалин. Платники рентної плати за користування надрами для видобування корисних копалин. Рентна плата за користування надрами в цілях, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин. Рентна плата за спеціальне використання води. Платники рентної плати за спеціальне використання води. Розрахунок рентної плати за видобування корисних копалин.

Склад рентних платежів за спеціальне використання природних ресурсів, які зараховуються до місцевих бюджетів. Використання рентних платежів для фінансування окремих заходів. Процедура здійснення фінансування.

Рекомендована література для вивчення теми: 2, 4, 9, 10, 12, 13, 18, 22, 24,

27

Запитання для самоконтролю знань

1. Поняття рентних платежів та їх використання у використанні та добуванні корисних копалин.

2. Особливості рентної плати, як загальнодержавного податку?
3. Як обраховується рентна плата за користування надрами в цілях, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин,
4. Що є об'єктом оподаткування для визначення рентної плати за користування надрами для видобування корисних копалин?
5. Що є об'єктом оподаткування для визначення рентної плати за користування надрами в цілях, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин?
6. Як обраховується розмір плати за надання спеціальних дозволів на користування надрами визначається ?
7. Хто надає спеціальний дозвіл на користування надрами (спецдозвіл)?
8. Хто сплачує ренту плати за спеціальне використання води ?
9. Як розподіляються рентні платежі за спеціальне використання природних ресурсів між бюджетами різних рівнів?
10. Як здійснюється фінансування геологорозвідувальних робіт?

2. КОНТРОЛЬНА ТЕСТОВА ПРОГРАМА

1. Первісним документом у складанні кошторисної документації є:
 - a) зведений кошторисний розрахунок;
 - b) об'єктний кошторис;
 - c) локальний кошторис.
 - d) штатний розпис
 - e) відомість ресурсів
2. Поєднують дані з локальних кошторисних розрахунків і підлягають уточненню:
 - a) об'єктні кошториси;
 - b) відомість ресурсів
 - c) об'єктні кошторисні розрахунки;
 - d) кошторисні розрахунки на окремі види витрат.
 - e) штатний розпис
3. Метою Міжнародного стандарту фінансової звітності №6 (МСФЗ 6) є :
 - a) визначення порядку фінансового звітування про розвідку та оцінку запасів корисних копалин.
 - b) Оцінка родовищ корисних копалин
 - c) Фінансування розробки родовищ корисних копалин
 - d) Проектування розробки родовищ корисних копалин
 - e) Всі відповіді вірні.

4. Суб'єкт господарювання застосовує Міжнародний стандарт фінансової звітності №6 (МСФЗ 6):
- a) до видатків, понесених до початку розвідки та оцінки запасів корисних копалин, наприклад до видатків, понесених до отримання суб'єктом господарювання юридичних прав на розвідку конкретної території;
 - b) до видатків, понесених після того, як технічна можливість та комерційна доцільність видобування корисних копалин були доведені
 - c) до видатків на розвідку та оцінку, які він несе.
 - d) Всі відповіді вірні
 - e) Правильна відповідь відсутня
5. Активи розвідки та оцінки оцінюються:
- a) за прямими витратами
 - b) за накладними витратами
 - c) за постійними витратами
 - d) за собівартістю
 - e) правильна відповідь відсутня
6. Відповідно до положень Міжнародного стандарту фінансової звітності №6 (МСФЗ 6) активи розвідки та оцінки:
- a) Видатки на оцінку, визнані як активи
 - b) Видатки на розвідку та оцінку, визнані як активи відповідно до облікової політики суб'єкта господарювання
 - c) Видатки на розвідку, визнані як активи відповідно до облікової політики суб'єкта господарювання
 - d) Всі відповіді вірні
 - e) Правильна відповідь відсутня
7. Відповідно до положень Міжнародного стандарту фінансової звітності №6 (МСФЗ 6) розвідка та оцінка запасів корисних копалин:
- a) Пошук запасів корисних копалин (включаючи мінерали, нафту, природний газ та подібні не відтворювані ресурси) після отримання суб'єктом господарювання юридичних прав на розвідку на конкретній території, а також визначення технічної можливості та комерційної доцільності видобування корисних копалин;
 - b) Видатки, понесені суб'єктом господарювання у зв'язку з розвідкою та оцінкою запасів корисних копалин до того, як доведено технічну можливість та комерційну доцільність видобування корисних копалин.
 - c) Видатки на розвідку та оцінку, визнані як активи відповідно до облікової політики суб'єкта господарювання;
 - d) технічна можливість та комерційна доцільність видобування корисних копалин ;
 - e) Всі відповіді вірні

8. Відповідно до положень Міжнародного стандарту фінансової звітності №6 (МСФЗ 6):

- a) Суб'єкт господарювання розкриває інформацію, яка визначає та пояснює суми, визнані в його фінансовій звітності, що виникають внаслідок розвідки та оцінки запасів корисних копалин.
- b) Суб'єкт господарювання розкриває всю фінансову інформацію
- c) Суб'єкт господарювання розкриває всю технічну інформацію
- d) Суб'єкт господарювання розкриває всю технологічну інформацію
- e) Всі відповіді вірні

9. Відповідно до Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 33 "Витрати на розвідку запасів корисних копалин" до складу витрат на розвідку та визначення обсягів і якості запасів корисних копалин включаються:

- a) Витрати, пов'язані з маркетинговими дослідженнями
- b) Витрати, пов'язані з фінансовою діяльністю
- c) Витрати, пов'язані з отриманням (придбанням) права на розвідку запасів корисних копалин.
- d) Витрати, пов'язані з ремонтом обладнання
- e) Витрати, пов'язані з виконанням керівних функцій

10. Відповідно до Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 33 "Витрати на розвідку запасів корисних копалин" до складу витрат на розвідку та визначення обсягів і якості запасів корисних копалин включаються:

- a) Витрати, пов'язані з маркетинговими дослідженнями
- b) Витрати, пов'язані з фінансовою діяльністю
- c) Витрати, пов'язані з ремонтом обладнання
- d) Витрати, пов'язані з виконанням керівних функцій
- e) Витрати на спорудження розвідувальних, випереджальних експлуатаційних і нагнітальних свердловин та шурфів розвідку.

11. Відповідно до Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 33 "Витрати на розвідку запасів корисних копалин" до складу витрат на розвідку та визначення обсягів і якості запасів корисних копалин включаються:

- a) Витрати, пов'язані з маркетинговими дослідженнями
- b) Витрати, пов'язані з фінансовою діяльністю
- c) Витрати, пов'язані з ремонтом обладнання
- d) Витрати, пов'язані з виконанням керівних функцій
- e) Витрати на взяття зразків і проб.

12. Відповідно до Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 33 "Витрати на розвідку запасів корисних копалин" до складу витрат на

розвідку та визначення обсягів і якості запасів корисних копалин включаються:

- a) Витрати, пов'язані з маркетинговими дослідженнями
- b) Витрати, пов'язані з фінансовою діяльністю
- c) Витрати, пов'язані з ремонтом обладнання
- d) Витрати, пов'язані з виконанням керівних функцій
- e) Амортизація основних засобів та нематеріальних активів, що використовуються для розвідки запасів корисних копалин.

13. Відповідно до Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 33 "Витрати на розвідку запасів корисних копалин" до складу витрат на розвідку та визначення обсягів і якості запасів корисних копалин не включаються:

- a) Витрати, пов'язані з маркетинговими дослідженнями
- b) Витрати, пов'язані з фінансовою діяльністю
- c) Амортизація основних засобів та нематеріальних активів, що використовуються для розвідки запасів корисних копалин.
- d) Витрати, пов'язані з ремонтом обладнання
- e) Витрати, пов'язані з виконанням керівних функцій

14. Відповідно до Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 33 "Витрати на розвідку запасів корисних копалин" до складу витрат на розвідку та визначення обсягів і якості запасів корисних копалин включаються:

- a) Витрати, пов'язані з маркетинговими дослідженнями
- b) Витрати, пов'язані з фінансовою діяльністю
- c) Витрати, пов'язані з ремонтом обладнання
- d) Витрати, пов'язані з виконанням керівних функцій
- e) Витрати, пов'язані з отриманням (придбанням) права на розвідку запасів корисних копалин.

15. Відповідно до Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 33 "Витрати на розвідку запасів корисних копалин" до складу витрат на розвідку та визначення обсягів і якості запасів корисних копалин включаються:

- a) Витрати на виконання топографічних, проектних, геологорозвідувальних робіт, геохімічних та геодезичних досліджень.
- b) Витрати, пов'язані з маркетинговими дослідженнями
- c) Витрати, пов'язані з фінансовою діяльністю
- d) Витрати, пов'язані з ремонтом обладнання
- e) Витрати, пов'язані з виконанням керівних функцій

16. Витрати підприємства, пов'язані з розвідкою запасів корисних копалин, включаються до складу витрат звітного періоду відповідно до Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 16 «Витрати» якщо:

- a) такі витрати здійснені до отримання права на розвідку запасів корисних копалин у межах визначеної ділянки (території);
- b) подальша розвідка запасів корисних копалин у межах визначеної ділянки (території) не передбачається;
- c) всі відповіді вірні
- d) видобуток визначених запасів корисних копалин є технічно неможливим та/або економічно недоцільним;
- e) закінчився строк дії ліцензії та інших спеціальних дозволів у межах визначеної ділянки (території) та не очікується його продовження.

17. Відповідно до Податкового кодексу України витрати, пов'язані з розвідкою/дорозвідкою та облаштуванням будь-яких запасів (родовищ) корисних копалин, які не включаються до окремого об'єкта необоротних активів із видобутку корисних копалин:

- a) будь-які витрати на придбання ліцензій та інших спеціальних дозволів, виданих державними органами з ведення господарської діяльності (у тому числі витрати на реєстрацію, оформлення гірничого відводу тощо);
- b) всі відповіді вірні
- c) витрати на геологорозвідувальні роботи, виконані та профінансовані (як у минулому, так і поточному періоді) за рахунок державного бюджету;
- d) витрати на розвідку/дорозвідку запасів (родовищ) корисних копалин, що виконувалась за рахунок підприємства і не привела до відкриття та нарощування додаткових обсягів балансових запасів чи до підвищення ступеня їх розвіданості (категорійності), у тому числі якщо відповідні роботи були припинені з огляду на їх економічну недоцільність;
- e) витрати видобувних підприємств на експлуатаційну розвідку з метою уточнення контурів покладів корисних копалин, їх якості та гірничотехнічних умов розробки (без нарощування запасів корисних копалин і зміни їх категорійності за ступенем промислової розвіданості);

18. Геологічне (технічне) завдання є єдиним документом, який встановлює задачі з вивчення об'єкта сучасними методами та технічними засобами та містить інформацію про:

- a) цільове призначення робіт, просторові межі об'єкта,
- b) основні оціночні параметри,
- c) основні геологічні (технічні) завдання,

- d) послідовність і методи їх виконання, очікувані результати та строки виконання робіт,
 - e) всі відповіді вірні
19. Частинами родовищ корисних копалин можуть вважатися:
- a) ділянки, шахтні або кар'єрні поля, окремі поклади;
 - b) всі відповіді вірні
 - c) рудні або потенційні рудоносні поля;
 - d) рудні, вугленосні, нафтогазоносні або водоносні райони та структури (блоки, зони, площі);
 - e) окремі нафтогазоносні, рудоносні або водоносні горизонти;
20. Проектно-кошторисна документація (ПКД) — це:
- a) Затвержені текстові та графічні матеріали, якими визначаються технічні, технологічні та інші рішення, а також кошториси об'єктів та робіт.
 - b) Фінансові звіти
 - c) Робочі креслення
 - d) План землеволодінь
 - e) Всі відповіді вірні
21. У Проектно-кошторисній документації враховуються:
- a) ефективне використання фінансових ресурсів у проведенні ГРР на об'єкті;
 - b) реалізація новітніх досягнень вітчизняної та зарубіжної науки і техніки, впровадження укрупнених монтажних блоків обладнання, будівельних конструкцій і виробів високої готовності і монтажної придатності, організації виробництва та праці;
 - c) використання економічно ефективних транспортних схем завезення матеріалів, конструкцій і обладнання на місце проведення ГРР;
 - d) раціональне використання земель, заходів охорони навколишнього природного середовища, які виключають забруднення атмосфери, морів, водоймищ і ґрунту шкідливими викидами та стоками;
 - e) всі відповіді вірні
22. У Проектно-кошторисній документації не враховуються:
- a) реалізація новітніх досягнень вітчизняної та зарубіжної науки і техніки, впровадження укрупнених монтажних блоків обладнання, будівельних конструкцій і виробів високої готовності і монтажної придатності, організації виробництва та праці;
 - b) використання економічно ефективних транспортних схем завезення матеріалів, конструкцій і обладнання на місце проведення ГРР;
 - c) раціональне використання земель, заходів охорони навколишнього природного середовища, які виключають забруднення атмосфери, морів, водоймищ і ґрунту шкідливими викидами та стоками;
 - d) забезпечення сейсмостійкості, вибухової та пожежної безпеки;

- e) відсутня правильна відповідь
23. У Проектно-кошторисній документації враховуються:
- a) ефективне використання фінансових ресурсів у проведенні ГРР на об'єкті;
 - b) забезпечення сейсмостійкості, вибухової та пожежної безпеки;
 - c) автоматизація систем управління технологічними процесами;
 - d) забезпечення належних умов праці і техніки безпеки на об'єкті.
 - e) всі відповіді вірні
24. До проектних показників належать:
- a) переходи та переїзди виконавців і виробничих груп між пунктами спостережень з урахуванням транспортних засобів та стану шляхів при проведенні польових робіт;
 - b) витрати часу на проведення ГРР;
 - c) витрати праці інженерно-технічних працівників і робітників;
 - d) витрати виробничого транспорту та маса вантажів, необхідних для проведення ГРР;
 - e) Всі відповіді вірні
25. До проектних показників належать:
- a) витрати матеріалів і води для приготування промивальної рідини;
 - b) установлення та перевезення бурових вишок і будівель, монтаж, демонтаж та переміщення бурових установок;
 - c) подорожчання буріння свердловин у зимових умовах;
 - d) допоміжні роботи, що супроводжують буріння свердловин, витрати обсадних труб, цементу та інших матеріалів при кріпленні свердловин, тампонуванні, попередженні геологічних ускладнень, штучному викривленні та спрямованому бурінні;
 - e) Всі відповіді вірні
26. До проектних показників належать:
- a) переходи витрати виробничого транспорту та маса вантажів, необхідних для проведення ГРР;
 - b) обсяги допоміжних і супутніх робіт та витрати, що залежать від основних видів робіт, які дають геологічну інформацію і не включені до розділу проекту "Обґрунтування та переїзди виконавців і виробничих груп між пунктами спостережень з урахуванням транспортних засобів та стану шляхів при проведенні польових робіт;
 - c) допоміжні роботи, що супроводжують буріння свердловин, витрати обсадних труб, цементу та інших матеріалів при кріпленні свердловин, тампонуванні, попередженні геологічних ускладнень, штучному викривленні та спрямованому бурінні;
 - d) зведення споруд і будівель у місцях проведення ГРР;
 - e) Всі відповіді вірні

27. До проектних показників належать:
- a) витрати праці інженерно-технічних працівників (далі - ІТП) і робітників;
 - b) витрати виробничого транспорту та маса вантажів, необхідних для проведення ГРР;
 - c) переходи та переїзди виконавців і виробничих груп між пунктами спостережень з урахуванням транспортних засобів та стану шляхів при проведенні польових робіт;
 - d) допоміжні роботи, що супроводжують буріння свердловин, витрати обсадних труб, цементу та інших матеріалів при кріпленні свердловин, тампонуванні, попередженні геологічних ускладнень, штучному викривленні та спрямованому бурінні;
 - e) всі відповіді вірні
28. Для визначення кошторисної вартості ГРР на об'єкті, витрати на проведення цих робіт можуть групуватися за наступними статтями калькулювання:
- a) Прямі та непрямі статті калькулювання витрат:
 - b) амортизація
 - c) ЄСВ
 - d) премії
 - e) Немає правильної відповіді
29. Складу прямих витрат статті калькулювання витрат відносять:
- a) прямі матеріальні витрати;
 - b) прямі витрати на оплату праці;
 - c) відрахування на соціальні заходи
 - d) амортизація та інші прямі витрати;
 - e) Всі відповіді вірні
30. Непрямі статті калькулювання витрат включають:
- a) загальновиробничі витрати
 - b) єдиний соціальний внесок;
 - c) заробітна плата основних виробничих робітників
 - d) всі відповіді вірні
 - e) знос геологічного устаткування
31. Складу прямих витрат статті калькулювання витрат відносять:
- a) прямі матеріальні витрати;
 - b) Немає правильної відповіді
 - c) загальновиробничі витрати
 - d) адміністративні витрати
 - e) презентаційні витрати
32. Складу прямих витрат статті калькулювання витрат відносять:
- a) Немає правильної відповіді
 - b) презентаційні витрати

- c) загальновиробничі витрати
 - d) прямі витрати на оплату праці;
 - e) адміністративні витрати
33. Складу прямих витрат статті калькулювання витрат відносять:
- a) амортизація та інші прямі витрати;
 - b) Немає правильної відповіді
 - c) загальновиробничі витрати
 - d) адміністративні витрати
 - e) презентаційні витрати
34. Складу прямих витрат статті калькулювання витрат відносять:
- a) загальновиробничі витрати
 - b) адміністративні витрати
 - c) амортизація та інші прямі витрати;
 - d) презентаційні витрати
 - e) Немає правильної відповіді
35. Крім витрат на виробництво до повної кошторисної вартості включається:
- a) витрати на придбання спеціального обладнання;
 - b) ПДВ.
 - c) Всі відповіді вірні
 - d) нормативний прибуток (у відсотках до витрат);
 - e) витрати на роботи виконані підрядним способом;
36. До прямих матеріальних витрат включається:
- a) вартість сировини та основних матеріалів та ПММ,
 - b) знос малоцінних швидкозношуваних предметів
 - c) електроенергії, стисненого повітря, води
 - d) інших матеріалів, які можуть бути безпосередньо віднесені до конкретного об'єкта витрат;
 - e) всі відповіді вірні
37. До прямих матеріальних витрат включається вартість:
- a) електроенергії, стисненого повітря, води
 - b) інших матеріалів, які можуть бути безпосередньо віднесені до конкретного об'єкта витрат;
 - c) сировини та основних матеріалів та ПММ,
 - d) знос малоцінних швидкозношуваних предметів
 - e) всі відповіді вірні
38. До прямих матеріальних витрат не включається:
- a) Вартість електроенергії, стисненого повітря, води для потреб адміністрації організації
 - b) знос малоцінних швидкозношуваних предметів
 - c) електроенергії, стисненого повітря, води
 - d) інших матеріалів, які можуть бути безпосередньо віднесені до конкретного об'єкта витрат;

- е) вартість сировини та основних матеріалів та ПММ,
39. До прямих матеріальних витрат включається:
- а) електроенергії, стисненого повітря, води
 - б) вартість сировини та основних матеріалів та ПММ,
 - с) знос малоцінних швидкозношуваних предметів
 - д) інших матеріалів, які можуть бути безпосередньо віднесені до конкретного об'єкта витрат;
 - е) всі відповіді вірні
40. До прямих матеріальних витрат не включається:
- а) електроенергії, стисненого повітря, води
 - б) вартість сировини та основних матеріалів та ПММ,
 - с) оплата відпусток ІТП і робітників, зайнятих при виконанні ГРР
 - д) інших матеріалів, які можуть бути безпосередньо віднесені до конкретного об'єкта витрат;
 - е) всі відповіді вірні
41. До прямих витрат на оплату праці не включається:
- а) основна заробітна плата виконавців ГРР,
 - б) додаткова заробітна плата (без оплати відпусток) виконавців ГРР,
 - с) вартість сировини та основних матеріалів та ПММ,
 - д) оплата відпусток ІТП і робітників, зайнятих при виконанні ГРР
 - е) немає правильної відповіді
42. До прямих витрат на оплату праці включається:
- а) основна заробітна плата виконавців ГРР,
 - б) вартість сировини та основних матеріалів та ПММ,
 - с) знос малоцінних швидкозношуваних предметів
 - д) всі відповіді вірні
 - е) немає правильної відповіді
43. Відрахування на соціальні заходи розраховуються за встановленими законодавством нормами:
- а) від загальних витрат на оплату праці ІТП і робітників, зайнятих при виконанні ГРР та які можуть бути безпосередньо віднесені до конкретного об'єкта витрат;
 - б) від загальних витрат на вартість сировини та основних матеріалів та ПММ,
 - с) від загальних витрат зносу малоцінних швидкозношуваних предметів
 - д) від загальних витрат електроенергії, стисненого повітря, води
 - е) від загальних витрат інших матеріалів, які можуть бути безпосередньо віднесені до конкретного об'єкта витрат;
44. До складу інших прямих витрат включаються:
- а) всі інші виробничі витрати, які можуть бути безпосередньо віднесені до конкретного об'єкта витрат
 - б) послуги допоміжних виробництв

- c) послуги зі сторони,
 - d) виробничий транспорт (власний), інші витрати.
 - e) всі відповіді вірні
45. Вартість послуг, пов'язаних з витратами на експлуатацію виробничого транспорту, визначається з урахуванням
- a) норм витрат транспорту в машино-змінах і вартості однієї машино-зміни експлуатації транспортних засобів,
 - b) вартості транспорту
 - c) норми адміністративних витрат
 - d) вартості однієї машино-зміни експлуатації транспортних засобів,
 - e) немає правильної відповіді
46. Прямі витрати на додаткову заробітну плату (без витрат на оплату щорічних та додаткових відпусток і доплат за особливі умови проведення ГРР) визначаються:
- a) у відсотках до суми основної заробітної плати, що фактично склалася в галузі за два останні роки
 - b) у відсотках до суми матеріальних витрат, що фактично склалася в галузі за два останні роки
 - c) у відсотках до суми амортизації, що фактично склалася в галузі за два останні роки
 - d) у відсотках до суми прибутку, що фактично склалася в галузі за два останні роки
 - e) немає правильної відповіді
47. Витрати на організацію робіт на об'єктах геологічних досліджень та вдосконалення технології.
- a) перевірка справності устаткування, апаратури та інструментів на період польових робіт;
 - b) основна заробітна плата виконавців ГРР,
 - c) вартість сировини та основних матеріалів та ПММ,
 - d) упорядкування та утримання майданчиків з проведення ГРР, включаючи утримання керівного складу і лінійного персоналу обслуговуючих та інших допоміжних структурних підрозділів Виконавця,
 - e) витрати на утримання протипожежної та сторожової охорони адміністративних приміщень
48. Витрати на організацію робіт на об'єктах геологічних досліджень та вдосконалення технології.
- a) витрати на утримання протипожежної та сторожової охорони адміністративних приміщень
 - b) утримання місць стоянки та гаражів технічних і транспортних засобів та механізмів (енергопостачання, водопостачання, каналізація тощо);

- c) перевірка справності устаткування, апаратури та інструментів на період польових робіт;
 - d) основна заробітна плата виконавців ГРР,
 - e) вартість сировини та основних матеріалів та ПММ
49. Витрати на організацію робіт на об'єктах геологічних досліджень та вдосконалення технології.
- a) перевірка справності устаткування, апаратури та інструментів на період польових робіт;
 - b) основна заробітна плата виконавців ГРР,
 - c) вартість сировини та основних матеріалів та ПММ,
 - d) витрати, пов'язані з оплатою послуг комерційних банків та інших кредитно-фінансових установ за розрахунково-касове обслуговування (в частині виплат заробітної плати персоналу, зазначеному у цьому додатку та витрати на поштово-телеграфні послуги, пов'язані з проведенням ГРР);
 - e) всі відповіді вірні
50. Витрати на організацію робіт на об'єктах геологічних досліджень та вдосконалення технології.
- a) одноразова допомога, що виплачується працівникам відповідно до законодавства під час переведення, прийому та направлення на роботу до іншої місцевості;
 - b) перевірка справності устаткування, апаратури та інструментів на період польових робіт;
 - c) витрати на утримання виробничих лабораторій, що входять до складу Виконавця ГРР, включаючи оплату праці працівників і матеріальні витрати, утримання, амортизацію та витрати на проведення поточного ремонту приміщень, устаткування та інвентаря лабораторій;
 - d) основна заробітна плата виконавців ГРР
 - e) вартість сировини та основних матеріалів та ПММ
51. До адміністративних витрат Виконавця ГРР відносяться такі загальногосподарські витрати
- a) витрати на оплату праці апарату управління, робітників, які здійснюють загальногосподарське обслуговування
 - b) перевірка справності устаткування, апаратури та інструментів на період польових робіт;
 - c) основна заробітна плата виконавців ГРР,
 - d) вартість сировини та основних матеріалів та ПММ,
 - e) витрати, пов'язані з винахідництвом та раціоналізацією; на проведення дослідно-експериментальних робіт, виготовлення моделей і зразків за винахідницькими та раціоналізаторськими пропозиціями щодо виконання ГРР, виплата авторських винагород, якщо вони не є роялті.

52. До адміністративних витрат Виконавця ГРР відносяться такі загальногосподарські витрати

- a) витрати на службові відрядження працівників апарату управління Виконавця ГРР та робітників, які здійснюють загальногосподарське обслуговування Виконавця ГРР;
- b) перевірка справності устаткування, апаратури та інструментів на період польових робіт;
- c) основна заробітна плата виконавців ГРР,
- d) вартість сировини та основних матеріалів та ПММ,
- e) витрати, пов'язані з винахідництвом та раціоналізацією; на проведення дослідно-експериментальних робіт, виготовлення моделей і зразків за винахідницькими та раціоналізаторськими пропозиціями щодо виконання ГРР, виплата авторських винагород, якщо вони не є роєлті.

53. До адміністративних витрат Виконавця ГРР відносяться такі загальногосподарські витрати

- a) витрати на матеріально-технічне забезпечення апарату управління Виконавця ГРР та інші загальногосподарські витрати;
- b) перевірка справності устаткування, апаратури та інструментів на період польових робіт;
- c) основна заробітна плата виконавців ГРР,
- d) вартість сировини та основних матеріалів та ПММ,
- e) оплата послуг з випробування кернових матеріалів, бурильного інструменту, обсадних труб, металоконструкцій, бурових сумішей тощо, які надаються лабораторіями сторонніх організацій;

54. До адміністративних витрат Виконавця ГРР відносяться такі загальногосподарські витрати

- a) перевірка справності устаткування, апаратури та інструментів на період польових робіт;
- b) основна заробітна плата виконавців ГРР,
- c) витрати на придбання канцелярських товарів і приладів, бланків обліку, звітності;
- d) вартість сировини та основних матеріалів та ПММ,
- e) оплата послуг з випробування кернових матеріалів, бурильного інструменту, обсадних труб, металоконструкцій, бурових сумішей тощо, які надаються лабораторіями сторонніх організацій;

55. До адміністративних витрат Виконавця ГРР відносяться такі загальногосподарські витрати

- a) перевірка справності устаткування, апаратури та інструментів на період польових робіт;

- b) витрати на утримання, ремонт та експлуатацію електронно-обчислювальної, розмножувальної та іншої оргтехніки, якою користується апарат управління;
- c) основна заробітна плата виконавців ГРР,
- d) здійснення геологічного та технологічного контролю виробничого процесу з проведення ГРР і контролю їх якості;
- e) вартість сировини та основних матеріалів та ПММ,

56. До адміністративних витрат Виконавця ГРР відносяться такі загальногосподарські витрати

- a) оплата послуг консультативного та інформаційного характеру (у тому числі витрати на придбання літератури й передплату спеціалізованих видань), пов'язаних із забезпеченням поточної діяльності апарату управління, загальногосподарських підрозділів, із виготовлення та зберігання продукції допоміжних і другорядних виробництв Виконавця ГРР, додержанням законодавства;
- b) оплата професійних послуг (юридичних, з оцінки майна, аудиторських). Оплата проведення обов'язкових аудиторських перевірок, передбачених законодавством;
- c) витрати на правову допомогу і сплату судового збору;
- d) загальні корпоративні витрати (організаційні витрати, витрати на проведення річних зборів, на оприлюднення річного звіту, представницькі витрати, на послуги щодо зміни структури Виконавця ГРР тощо);
- e) всі відповіді вірні

57. Витрати на здійснення заходів з охорони праці, техніки безпеки і охорони навколишнього природного середовища на об'єктах з проведення ГРР.

- a) оплата послуг за договірними роботами з протипожежної та сторожової охорони в установленому законодавством порядку;
- b) витрати на платежі за викиди й скиди забруднюючих речовин у навколишнє природне середовище;
- c) витрати на рекультивацию порушених земель та використання родючого шару ґрунту під час проведення робіт, пов'язаних із порушенням земель;
- d) оплата послуг сторонніх організацій з очищення стічних вод, розміщення відходів виробництва тощо.
- e) всі відповіді вірні

58. Витрати на організацію робіт на об'єктах геологічних досліджень та вдосконалення технології

- a) витрати на утримання виробничих лабораторій, що входять до складу Виконавця ГРР, включаючи оплату праці працівників і матеріальні витрати, утримання, амортизацію та витрати на проведення поточного ремонту приміщень, устаткування та інвентаря лабораторій;

- b) витрати на проведення експертиз і консультацій, пов'язаних з результатами випробувань кернових матеріалів, бурильного інструменту, обсадних труб, металоконструкцій, бурових сумішей тощо;
 - c) оплата послуг з випробування кернових матеріалів, бурильного інструменту, обсадних труб, металоконструкцій, бурових сумішей тощо, які надаються лабораторіями сторонніх організацій;
 - d) витрати, пов'язані з винахідництвом та раціоналізацією; на проведення дослідно-експериментальних робіт, виготовлення моделей і зразків за винахідницькими та раціоналізаторськими пропозиціями щодо виконання ГРР, виплата авторських винагород, якщо вони не є роялті.
 - e) всі відповіді вірні
59. Індивідуальні кошторисні норми застосовуються у випадку:
- a) Відсутності таких у переліку загальнодержавних норм;
 - b) Необхідності збільшити прибуток виконавця;
 - c) Застосування нових технологій, механізмів, матеріалів або способів організації робіт.
 - d) Всі відповіді вірні
 - e) Зміни курсу валют
60. Рентні платежі:
- a) платежі до бюджету частини прибутку, отриманого підприємствами незалежно від їх діяльності, але пов'язаної з використанням природних ресурсів.
 - b) платежі до бюджету частини прибутку, отриманого підприємствами незалежно від їх діяльності
 - c) платежі до бюджету частини, які сплачують тільки державні підприємства.
 - d) обов'язковий податок, який сплачують всі суб'єкти
 - e) всі відповіді вірні
61. Рентна плата - загальнодержавний податок, який справляється:
- a) за користування надрами для видобування корисних копалин;
 - b) за користування надрами в цілях, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин;
 - c) за користування радіочастотним ресурсом України;
 - d) за спеціальне використання води;
 - e) всі відповіді вірні
62. Рентна плата - загальнодержавний податок, який справляється:
- a) за користування надрами для видобування корисних копалин;
 - b) за користування радіочастотним ресурсом України;
 - c) за спеціальне використання води;

- d) за транспортування нафти і нафтопродуктів магістральними нафтопроводами та нафтопродуктопроводами, транзитне транспортування трубопроводами аміаку територією України.
 - e) всі відповіді вірні
63. Бонус, як один з фіскальних інструментів у міжнародній системі оподаткування природних ресурсів:
- a) Разовий платіж фіксованого розміру, сплачуваний до початку експлуатації родовища переможцем аукціону за право доступу до визначеної ділянки надр
 - b) Орендна плата, що сплачується за право доступу до родовища
 - c) Гарантований мінімальний платіж за право розробки ділянки надр, сплачуваний протягом усього періоду експлуатації родовищ
 - d) Обов'язковий платіж у розмірі надлишкового доходу, сплачуваний у разі наявності прибутку від експлуатації родовищ
 - e) Альтернативний рентній платі обов'язковий платіж
64. Ренталс, як один з фіскальних інструментів у міжнародній системі оподаткування природних ресурсів:
- a) Разовий платіж фіксованого розміру, сплачуваний до початку експлуатації родовища переможцем аукціону за право доступу до визначеної ділянки надр
 - b) Орендна плата, що сплачується за право доступу до родовища
 - c) Альтернативний рентній платі обов'язковий платіж
 - d) Всі відповіді вірні
 - e) Відсутня правильна відповідь
65. Роялті, як фіскальний інструмент у системі оподаткування природних ресурсів:
- a) Гарантований мінімальний платіж за право розробки ділянки надр, сплачуваний протягом усього періоду експлуатації родовищ
 - b) Альтернативний рентній платі обов'язковий платіж
 - c) Обов'язковий платіж за право продажу видобутої сировини на зарубіжних ринках за вищою ціною, порівняно з ціною, що склалася на внутрішньому ринку
 - d) Обов'язковий платіж тимчасового характеру, що є платою за надмірне споживання ресурсу чи його спеціальне використання
 - e) Обов'язкові платежі, що утримуються в рамках окремих угод як альтернатива загальним рентним податкам у разі політичної та/або економічної нестабільності для вилучення надприбутку
66. Рентний податок (плата), як один з фіскальних інструментів у міжнародній системі оподаткування природних ресурсів:
- a) Разовий платіж фіксованого розміру, сплачуваний до початку експлуатації родовища переможцем аукціону за право доступу до визначеної ділянки надр

- b) Орендна плата, що сплачується за право доступу до родовища
 - c) Гарантований мінімальний платіж за право розробки ділянки надр, сплачуваний протягом усього періоду експлуатації родовищ
 - d) Обов'язковий платіж у розмірі надлишкового доходу, сплачуваний у разі наявності прибутку від експлуатації родовищ
 - e) Альтернативний рентній платі обов'язковий платіж
67. Податок на видобуток корисних копалин, як один з фіскальних інструментів у міжнародній системі оподаткування природних ресурсів:
- a) Разовий платіж фіксованого розміру, сплачуваний до початку експлуатації родовища переможцем аукціону за право доступу до визначеної ділянки надр
 - b) Орендна плата, що сплачується за право доступу до родовища
 - c) Гарантований мінімальний платіж за право розробки ділянки надр, сплачуваний протягом усього періоду експлуатації родовищ
 - d) Обов'язковий платіж у розмірі надлишкового доходу, сплачуваний у разі наявності прибутку від експлуатації родовищ
 - e) Альтернативний рентній платі обов'язковий платіж
68. Експортне мито, як один з фіскальних інструментів у міжнародній системі оподаткування природних ресурсів:
- a) Разовий платіж фіксованого розміру, сплачує до початку експлуатації родовища переможцем аукціону за право доступу до визначеної ділянки надр
 - b) Орендна плата, що сплачується за право доступу до родовища
 - c) Гарантований мінімальний платіж за право розробки ділянки надр, сплачуваний протягом усього періоду експлуатації родовищ
 - d) Альтернативний рентній платі обов'язковий платіж
 - e) Обов'язковий платіж за право продажу видобутої сировини на зарубіжних ринках за вищою ціною, порівняно з ціною, що склалася на внутрішньому ринку
69. Акциз, як один з фіскальних інструментів у міжнародній системі оподаткування природних ресурсів:
- a) Альтернативний рентній платі обов'язковий платіж
 - b) Обов'язковий платіж за право продажу видобутої сировини на зарубіжних ринках за вищою ціною, порівняно з ціною, що склалася на внутрішньому ринку
 - c) Обов'язковий платіж тимчасового характеру, що є платою за надмірне споживання ресурсу чи його спеціальне використання
 - d) Обов'язкові платежі, що утримуються в рамках окремих угод як альтернатива загальним рентним податкам у разі політичної та/або економічної нестабільності для вилучення надприбутку
 - e) Відсутня правильна відповідь

70. Платежі за угодою про розподіл продукції, як як один з фіскальних інструментів у міжнародній системі оподаткування природних ресурсів:
- a) Разовий платіж фіксованого розміру, сплачуваний до початку експлуатації родовища переможцем аукціону за право доступу до визначеної ділянки надр
 - b) Орендна плата, що сплачується за право доступу до родовища
 - c) Гарантований мінімальний платіж за право розробки ділянки надр, сплачуваний протягом усього періоду експлуатації родовищ
 - d) Обов'язкові платежі, що утримуються в рамках окремих угод як альтернатива загальним рентним податкам у разі політичної та/або економічної нестабільності для вилучення надприбутку
 - e) Обов'язковий платіж у розмірі надлишкового доходу, сплачуваний у разі наявності прибутку від експлуатації родовищ
71. Обов'язкові платежі, що утримуються в рамках окремих угод як альтернатива загальним рентним податкам у разі політичної та/або економічної нестабільності для вилучення надприбутку
- a) Платежі за угодою про розподіл продукції
 - b) Акциз
 - c) Експортне мито
 - d) Податок на видобуток корисних копалин
 - e) Рентний податок (плата)
72. Обов'язковий платіж тимчасового характеру, що є платою за надмірне споживання ресурсу чи його спеціальне використання
- a) Платежі за угодою про розподіл продукції
 - b) Акциз
 - c) Експортне мито
 - d) Податок на видобуток корисних копалин
 - e) Рентний податок (плата)
73. Обов'язковий платіж за право продажу видобутої сировини на зарубіжних ринках за вищою ціною, порівняно з ціною, що склалася на внутрішньому ринку
- a) Платежі за угодою про розподіл продукції
 - b) Акциз
 - c) Експортне мито
 - d) Податок на видобуток корисних копалин
 - e) Рентний податок (плата)
74. Альтернативний рентний платіж обов'язковий платіж
- a) Податок на видобуток корисних копалин
 - b) Рентний податок (плата)
 - c) Роялті
 - d) Ренталс
 - e) Бонус

75. Обов'язковий платіж у розмірі надлишкового доходу, сплачуваний у разі наявності прибутку від експлуатації родовища
- a) Податок на видобуток корисних копалин
 - b) Рентний податок (плата)
 - c) Роялті
 - d) Ренталс
 - e) Бонус
76. Гарантований мінімальний платіж за право розробки ділянки надр, сплачуваний протягом усього періоду експлуатації родовища
- a) Бонус
 - b) Платежі за угодою про розподіл продукції
 - c) Акциз
 - d) Роялті
 - e) Експортне мито
77. Орендна плата, що сплачується за право доступу до родовищ
- a) Ренталс
 - b) Бонус
 - c) Платежі за угодою про розподіл продукції
 - d) Акциз
 - e) Експортне мито
78. Разовий платіж фіксованого розміру, сплачуваний до початку експлуатації родовища переможцем аукціону за право доступу до визначеної ділянки надр
- a) Податок на видобуток корисних копалин
 - b) Рентний податок (плата)
 - c) Роялті
 - d) Ренталс
 - e) Бонус
79. Які платежі не входять до міжнародної системи оподаткування природних ресурсів
- a) Платежі за угодою про розподіл продукції
 - b) Акциз
 - c) Прибутковий податок
 - d) Експортне мито
 - e) Податок на видобуток корисних копалин
80. Які платежі не входять до міжнародної системи оподаткування природних ресурсів
- a) Платежі за угодою про розподіл продукції
 - b) Акциз
 - c) Експортне мито
 - d) Податок на видобуток корисних копалин
 - e) Єдиний соціальний внесок

81. Рентна плата за користування надрами в цілях, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин, справляється з юридичних та фізичних осіб-суб'єктів господарювання, які використовують ділянки надр для:

- a) зберігання природного газу, нафти, газоподібних й інших рідких нафтопродуктів;
- b) витримування виноматеріалів, виробництва і зберігання винопродукції;
- c) вирощування грибів, овочів, квітів та інших рослин;
- d) зберігання харчових продуктів, промислових та інших товарів, речовин і матеріалів;
- e) всі відповіді вірні

82. Об'єктом оподаткування для визначення рентної плати за користування надрами для видобування корисних копалин є:

- a) обсяг товарної продукції гірничого підприємства – видобутої корисної копалини (мінеральної сировини), що є результатом господарської діяльності з видобування корисних копалин, види якої встановлені кондиціями на мінеральну сировину об'єкта (ділянки) надр
- b) обсяг товарної продукції гірничого підприємства
- c) фонд оплати праці
- d) обсяг товарної продукції підприємства, пов'язаної зі зберіганням природного газу, нафти, газоподібних й інших рідких нафтопродуктів;
- e) всі відповіді вірні

83. Об'єктом оподаткування для визначення рентної плати за користування надрами в цілях, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин є обсяг підземного простору надр для зберігання нафти й інших рідких нафтопродуктів

- a) активний об'єм зберігання газу в геологічних утвореннях;
- b) об'єм спеціально створених та наявних гірничих виробок і природних порожнин;
- c) площа підземного простору.
- d) площа лісорубної діяльності
- e) Всі відповіді вірні

84. Метою оперативного фінансового планування є

- a) визначення допустимих з позиції фінансової стійкості темпів розширення підприємства;
- b) контроль за формуванням і використанням фінансових ресурсів підприємства;
- c) забезпечення постійної платоспроможності підприємства;
- d) визначення обсягів фінансових ресурсів;
- e) формування джерел фінансування діяльності підприємства.

85. Фінансове планування – це
- процес визначення обсягу фінансових ресурсів за джерелами формування і напрямками цільового використання;
 - процес планування виплат у бюджет;
 - встановлення раціональних відносин із суб'єктами господарювання та фінансовими організаціями;
 - виявлення та мобілізація резервів збільшення прибутку завдяки раціональному використанню матеріальних, трудових та грошових ресурсів;
 - забезпечення надходження інвестицій на підприємство.
86. Об'єктом оподаткування є обсяг підземного простору надр:
- для зберігання природного газу та газоподібних продуктів – активний об'єм зберігання газу в геологічних утвореннях;
 - для зберігання нафти й інших рідких нафтопродуктів – об'єм спеціально створених та наявних гірничих виробок і природних порожнин;
 - для витримування виноматеріалів, виробництва та зберігання винопродукції, вирощування грибів, овочів, квітів, зберігання харчових продуктів, промислових й інших товарів – площа підземного простору.
 - Для , вирощування грибів, овочів, квітів, зберігання харчових продуктів, промислових й інших товарів – площа підземного простору.
 - всі відповіді вірні
87. Розмір плати за надання спеціальних дозволів на користування надрами визначається за результатами
- Аукціону
 - Фінансової діяльності
 - Вартості запасів корисних копалин в родовищі
 - Чисельності працюючих
 - Всі відповіді вірні
88. Початкова ціна продажу дозволу на аукціоні розраховується центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр:
- виходячи з вартості запасів і ресурсів корисних копалин родовищ або ділянок надр відповідно до методики, встановленої Кабінетом Міністрів України.
 - становить дві тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян за 1 гектар відповідної ділянки надр,
 - виходячи з прогнозованого обсягу операційної діяльності суб'єкта гірничого підприємництва
 - виходячи з прогнозованого прибутку

- e) всі відповіді вірні
89. Початкова ціна продажу на аукціоні спеціального дозволу на геологічне вивчення бурштиноносних надр,
- a) становить дві тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян за 1 гектар відповідної ділянки бурштиноносних надр, з обов'язковим подальшим затвердженням оцінки запасів у встановленому законодавством порядку.
 - b) виходячи з прогнозованого обсягу операційної діяльності суб'єкта гірничого підприємства
 - c) виходячи з вартості запасів і ресурсів корисних копалин родовищ або ділянок надр відповідно до методики, встановленої Кабінетом Міністрів України.
 - d) виходячи з суми прогнозованого прибутку
 - e) всі відповіді вірні
90. Спеціальний дозвіл на користування надрами (спецдозвіл) — це
- a) дозвільний документ, що надається уповноваженим Державою центральним органом виконавчої влади (Держгеонадра), яким суб'єкту господарювання надається право проводити геологічне вивчення, дослідно-промислому розробку та/або видобування корисних копалин.
 - b) дозвільний документ, що надається органами місцевого самоврядування, яким суб'єкту господарювання надається право проводити геологічне вивчення, дослідно-промислому розробку та/або видобування корисних копалин.
 - c) дозвільний документ, що надається галузевими міністерствами, яким суб'єкту господарювання надається право проводити геологічне вивчення, дослідно-промислому розробку та/або видобування корисних копалин.
 - d) дозвільний документ, що надається правоохоронними органами, яким суб'єкту господарювання надається право проводити геологічне вивчення, дослідно-промислому розробку та/або видобування корисних копалин.
 - e) дозвільний документ, що надається природоохоронними органами та організаціями, яким суб'єкту господарювання надається право проводити геологічне вивчення, дослідно-промислому розробку та/або видобування корисних копалин.
91. Дозволи на користування надрами можуть надаватись для:
- a) геологічного вивчення, у т. ч. ДПР (дослідно-промислової розробки) корисної копалини;
 - b) видобутку корисної копалини;
 - c) будівництва підземних споруд, що не пов'язані з видобутком корисної копалини;

- d) спорудження наукових полігонів, геологічних заповідників, заказників, пам'яток природи, лікувальних та оздоровчих закладів.
 - e) всі відповіді правильні
92. Ренту плату за спеціальне використання води сплачують:
- a) всі водокористувачі
 - b) землекористувачі
 - c) всі суб'єкти господарювання,
 - d) первинні водокористувачі;
 - e) всі відповіді вірні
93. Ренту плату за спеціальне використання води сплачують:
- a) всі водокористувачі
 - b) суб'єкти господарювання, які використовують воду для потреб гідроенергетики
 - c) всі землекористувачі
 - d) всі суб'єкти господарювання,
 - e) всі відповіді вірні
94. Ренту плату за спеціальне використання води сплачують:
- a) всі водокористувачі
 - b) всі землекористувачі
 - c) всі суб'єкти господарювання,
 - d) суб'єкти господарювання, які використовують воду для потреб водного транспорту
 - e) всі відповіді вірні
95. Ренту плату за спеціальне використання води сплачують:
- a) всі водокористувачі
 - b) всі землекористувачі
 - c) всі суб'єкти господарювання,
 - d) суб'єкти господарювання, які використовують воду для потреб рибництва .
 - e) всі відповіді вірні
96. Водокористувачі щокварталу самотужки обчислюють рентну плату за воду наростаючим підсумком із початку року на підставі:
- a) фактичних обсягів використаної води з водних об'єктів, що встановлені у дозволі на спецводокористування;
 - b) лімітів використання води;
 - c) ставок рентної плати;
 - d) коефіцієнтів, затверджених ПКУ
 - e) всі відповіді вірні
97. Користування надрами при видобутку корисних копалин потребує дозволу
- a) спецдозвіл на користування надрами, який видають Держгеонадра

- b) спецдозвіл на користування надрами, що не пов'язане з видобутком корисних копалин від Держгеонадр
 - c) дозвіл за експлуатацію радіочастотного засобу, ліцензія на користування радіочастотним ресурсом або ліцензія на мовлення від УДЦР
 - d) дозвіл на спецводокористування від Держводагентства, який видається через його територіальні органи
 - e) дозвіл на спецвикористання лісу від Держлісагентства
98. Користування надрами при видобутку корисних копалин потребує дозволу
- a) спецдозвіл на користування надрами, який видають Держгеонадра
 - b) спецдозвіл на користування надрами, що не пов'язане з видобутком корисних копалин від Держгеонадр
 - c) дозволи Держпраці,
 - d) дозвіл за експлуатацію радіочастотного засобу, ліцензія на користування радіочастотним ресурсом або ліцензія на мовлення від УДЦР
 - e) всі відповіді вірні
99. На базі інформації про одиничні розцінки по кожній позиції локального кошторису формується:
- a) відомість ресурсів;
 - b) об'єктний кошторис;
 - c) розрахунки загальновиробничих витрат.
 - d) рентні платежі
 - e) штатний розпис
100. Шляхом підсумовування даних локальних кошторисів, з угрупованням робіт і витрат по відповідних до граф кошторисної вартості, складається:
- a) об'єктний кошторис;
 - b) відомість ресурсів;
 - c) зведений кошторисний розрахунок.
 - d) рентні платежі
 - e) штатний розпис

3. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

3.1. Основна

1. Башко В. Й. Ефективність справляння рентних платежів в Україні . *Економіка і прогнозування*. 2013. № 1. С. 27–40.
2. Бистряков І. К. , Лицур І. М., Клиновий Д. В. Європейські підходи до децентралізації управління природними ресурсами в Україні. Журнал Київського університету ринкових відносин. *Економіка. Бізнес-адміністрування. Право*. 2016. № 1(1). С. 7–22.
3. Гомон П. С., Савицький В. В. Ціноутворення та інвесторська кошторисна документація будівництва : навч. посіб. Рівне : НУВГП, 2021. 98 с.
4. Екологічні ризики, збитки та раціональні межі використання надр в Україні / ред. М. М. Коржнев. Київ : НікаЦентр, 2012. 314 с
5. Збірник укрупнених кошторисних норм на геологорозвідувальні роботи (ЗУКН). Розділ 1. Геологозйомочні роботи. К. : УкрДГРІ, 2003. 192 с. 7.
6. Збірник укрупнених кошторисних норм на геологорозвідувальні роботи (ЗУКН). Розділ 12. Гірничорозвідувальні роботи. К. : УкрДГРІ. 2003. 192 с.
7. Кодекс України про надра. *Відомості Верховної Ради*. 1994. N 36. 340 с.
7. Коржнев М. М. Основи економічної геології : навчальний посібник. Київ : «Логос». 2006. 223 с.
8. Лисенко О. А. Геолого-економічна оцінка корисних копалин (актуальні питання й методичні аспекти). *Мінеральні ресурси України*. 2017. №3. С.22–26. URL: <https://mru-journal.com.ua/index.php/mru/article/download/216/203/>
9. Любчик О., Кошляков О., Курило М. Розрахунок доходу власника надр (держави) від господарської діяльності з видобутку підземних вод згідно із законодавствами України та Польщі. *Вісн. Київ. нац. ун-ту імені Тараса Шевченка. Сер. Геологія*. 2018. №81. С. 86–91.
10. Матюха Володимир. Графоаналітичний методологічний підхід до вартісної оцінки родовищ корисних копалин. *Економіка природокористування і сталий розвиток*. 2019. №2. С.71–75.
11. Національний фонд розвитку як механізм відповідального використання природних та фінансових ресурсів. URL: <https://geostrategy.org.ua/analityka/doslidzhennya/nacionalnyy-fond-rozvytku-yak-mehanizm-vidpovidalnogo-vykorystannya-pryrodnyh-ta-finansovyh-resursiv/zavantazhyty-pdf-ukr>
12. Письменний В. Проблеми формування дохідної бази місцевих бюджетів України за рахунок рентних платежів за спеціальне використання природних ресурсів. *Вісник Львівського університету. Серія економічна*. 2019. Випуск 56 С. 269–277.
13. Податковий кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>

14. Про затвердження Інструкції зі складання проектів та кошторисів на проведення геологорозвідувальних робіт. Наказ Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України 19 вересня 2022 року № 380. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1410-22/print>
15. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 33 "Витрати на розвідку запасів корисних копалин". URL: <https://zakon.help/documents/z0844-08>
16. Про затвердження Норм часу і витрат праці на виконання гідрогеолого-меліоративних робіт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0237-08/print>
17. Про затвердження Порядку проведення геологорозвідувальних робіт за рахунок коштів державного бюджету постановою Кабінету Міністрів України від 14 березня 2006 р. N 279. URL: https://ips.ligazakon.net/document/kp060279?an=9&ed=2006_03_14
18. Соколовська А. М., Уніговський Л. М., Башко В. Й. Потенціал рентних платежів за видобуток корисних копалин в Україні. Київ: ДНУ "Акад. фін. управ ління", 2013. 228 с.
19. Федина К.М., Ковальчук К.І. Економічна привабливість та техніко-економічне обґрунтування надрокористування. *Економіка і суспільство*. 2017. Випуск # 13. С.951-955. URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/13_ukr/160.pdf

3.2. Додаткова

20. Бистряков І. К. , Клиновий Д. В., Боднар Л. В. Алгоритм трансформації системи управління місцевими природними ресурсами. *Економіка. Бізнес-адміністрування. Право*. 2017. № 2(2). С. 66–81.
21. Голян В. А. Плата за природні ресурси в умовах децентралізації: інвестиційний аспект. *Інвестиції: практика та досвід*. 2016. № 7. С. 7–16.
22. Ємельянов В. О., Багрий І. Д., Криль Я. М., Кузьменко С. О. Проблема інноваційного розвитку в сфері публічного управління користуванням надрами залізородних родовищ. *Мінеральні ресурси України. Mineral resources of Ukraine*. 2023. № 1. С.39–43. URL: <https://mru-journal.com.ua/index.php/mru/article/view/344>
23. Крупка Я. Д., Порохнавець Я. А. Облік і контроль у видобувних галузях: монографія. Тернопіль : Вид-во «Крок», 2019. 252 с. <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/33686/1b2.pdf>
24. Малиняк Б. С. Проблеми залучення до місцевих бюджетів надходжень від надрокористування та шляхи їх вирішення. Перші наукові читання пам'яті С. І. Юрія: збірник наук. праць (26 лист. 2015 р., м. Тернопіль). Тернопіль : ТНЕУ, 2015. С. 116–119.
25. Сідельникова Л. П. Фіскальні резерви оподаткування природних ресурсів Таврійський науковий вісник. 2011. Вип. 76. С. 504–516.

26. Фінансово-економічний механізм управління територіальними природно-господарськими комплексами /за заг. ред. акад. НААН України, д.е.н., проф. М. А. Хвесика. Київ : ДУ ІЕПСР НАН України, 2016. 528 с

27. Чи сплачує підприємство рентну плату за воду зі свердловини. <https://gb.expertus.com.ua/recommendations/5304#3>

4. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. 1. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
2. Офіційний сайт Міністерства економіки України. URL: <https://www.me.gov.ua/?lang=uk-UA>
3. Офіційний сайт Державної служби геології та надр України. URL: <https://www.geo.gov.ua/>
4. Офіційний сайт Світового банку. URL: data.worldbank.org
5. Офіційний сайт Державної комісії України по запасах корисних копалин. URL: <https://www.dkz.gov.ua/ua/>
6. Господарський кодекс України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/436-15>.